

Oppgave 1 (teller 28 %)

I denne oppgave er KANDIDATNUMMERET ditt viktig. **Siste tallet** i ditt kandidatnummer avgjør hvilket av nedenstående alternativ du skal bruke: Slutter kandidatnummeret ditt på et 1-tall velger du alternativ 1. Slutter kandidatnummeret ditt på et 4-tall velger du alternativ 4. Slutter kandidatnummeret ditt på 0 velger du alternativ 10.

Har du for eksempel kandidatnummer 718 så skal du velge alternativ 8.

Det er altså bare ett alternativ som er aktuelt for deg og det må du bruke. Her er tallene du skal forholde deg til og bruke i oppgave 1a) til 1g).

Alternativ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
PRIS	2000	3000	4000	5000	6000	7000	8000	9000	10000	11000
Dekningsbidrag per enhet	1000	1900	2800	3700	4600	5500	6400	7300	8200	9100
Antall solgte enheter	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
Faste kostnader	940 000	880 000	660 000	400 000	900 000	610 000	820 000	480 000	700 000	650000

a) Hva blir VEK (variable kostnader per enhet) for ditt alternativ?

SVAR: $VEK = \text{Pris} - \text{DB/enhet}$

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	1100	1200
1300	1400	1500	1600
1700	1800	1900	

b) Hva blir DB totalt for ditt alternativ?

SVAR: $DB \text{ per enhet} * X$

1 100 000	2 280 000	3 640 000	5 180 000
6 900 000	8 800 000	10 880 000	13 140 000
15 580 000	18 200 000		

c) Hva blir dekningsgraden for ditt alternativ?

SVAR: $(DB \text{ per enhet/pris}) * 100$

50 %	63,33 %	70 %	74 %
76,67 %	78,57 %	80 %	81,11 %
82 %	82,73 %		

d) Hva blir resultatet for ditt alternativ?

SVAR: $DB - FK$

160 000	1 400 000	2 980 000	4 780 000
6 000 000	8 190 000	10 060 000	12 660 000
14 880 000	17 550 000		

e) Hva blir dekningspunktet i kroner for ditt alternativ?

Svar: (FK/DG)*100: 1 880 000 1 389 547 942 857 540 541
 1 173 862 776 3781 025 000 591 789 853 659 785 688

f) Hva blir risikomarginen i kroner?

RM: Nåværende oms. (TI) – DP 320 000 2 210 453 4 257 143 6 459 459
 7 826 138 10 423 622 12 575 000 15 608 211 18 146 341 21 214 312

g) En analytiker mener du bør senke prisen med 5 %. Da vil salget (x) øke med 10 % og VEK vil synke med 7 %. Vil du anbefale det? Vis med utregninger.

Alternativ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ny pris (-5%)	1900	2850	3800	4750	5700	6650	7600	8550	9500	10450
<u>Ny VEK (-7%)</u>	<u>930</u>	<u>1023</u>	<u>1116</u>	<u>1209</u>	<u>1302</u>	<u>1395</u>	<u>1488</u>	<u>1581</u>	<u>1674</u>	<u>1767</u>
<u>Nytt DB per enhet</u>	<u>970</u>	<u>1827</u>	<u>2684</u>	<u>3541</u>	<u>4398</u>	<u>5255</u>	<u>6112</u>	<u>6969</u>	<u>7826</u>	<u>8683</u>
Ny mengde (x) (+10%)	1210	1320	1430	1540	1650	1760	1870	1980	2090	2200
Nytt DB (Db per enhet * x)	1 173 700	2 411 640	3 838 120	5 453 140	7256700	9248800	11429440	13798620	16356340	19102600
Økning/reduksjon av DB:	+73 700	+131 640	+198 120	+ 273 140	+356700	+448800	+549440	+658620	+776340	+902600
Har analytikeren rett:	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA

Oppgave 2 (teller 9%)

Finn en artikkel i VG, Aftenposten, Dagens næringsliv eller en avis fra ditt hjemsted som tar for seg noe som er behandlet i kapittel 1,2,3,4 eller 5 i Hoff sin lærebokbok .Bruk gjerne nettutgaven. Ta kopi av artikkelen. Artikkelen må ha stått i en av de nevnte avisene i dagene 11. til 14. februar 2025. Maks er side.

1. Beskriv artikkelen.
2. Fortell hvor dette står i læreboken.
3. Konklusjon. (Artikkelforfatteren og Hoff er enige? Uenige?)

Oppgave 3 (teller 19 %)

En industribedrift har fire avdelinger; Materialavdeling, tilvirkningsavdeling I, tilvirkningsavdeling II og salgs- og administrasjonsavdeling. De bruker tilleggskalkulasjon ved prissetting og har i en normalperiode registrert følgende tall:

Direkte materialer	kr	2 000 000
Direkte lønn tilv.avd. I	«	3 000 000
Direkte lønn tilv.avd. II	«	5 000 000
Indirekte kostn. materialavd.	«	1 000 000
Indirekte kostnader tilv.avd. I	«	2 100 000
Indirekte kostnader tilv.avd. II	«	2 000 000
Indirekte kostnader salgs- og adm.avd.	«	4 530 000

- a) Regn ut tilleggssatsene. Kun prosenttillegg skal benyttes. (Teller 8 %)

Svar:

$$\text{Materialavd.} : 1\,000\,000 / 2\,000\,000 * 100 = \underline{50\%}$$

$$\text{Tilv.avd. I} : 2\,100\,000 / 3\,000\,000 * 100 = \underline{70\%}$$

$$\text{Tilv.avd.II} : 2\,000\,000 / 5\,000\,000 * 100 = \underline{40\%}$$

$$\text{Tilvirkningskostnad: } 2\,000\,000 + 1\,000\,000 + 3\,000\,000 + 2\,100\,000 + 5\,000\,000 + 2\,000\,000 = 15\,100\,000$$

$$\text{Salgs- og adm.avd: } 4\,530\,000 / 15\,100\,000 * 100 = \underline{30\%}$$

Industribedriften har fått en forespørsel om å levere et nytt produkt. Til dette nye produktet vil det gå med kr 300,- i direkte materialer, kr 200,- i direkte lønn i tilv.avd. I og kr 1500,- i direkte lønn i tilv.avd. II. Bedriften bruker en fortjeneste på 10 %.

- b) Kalkuler prisen uten mva. på dette nye produktet. (Teller 8 %)

Svar:

$$300 + 150 + 200 + 140 + 1500 + 600 = 2\,890 + 867 = 3757 + 375,70 = \underline{4\,132,70}$$

- c) Hva heter den kalkulasjonsmetoden du benyttet deg av i oppgave 3a) og 3b)? Hvilke andre kalkulasjonsmetoder kjenner du til, og hva måtte du eventuelt ha av tilleggssopplysninger for å benytte deg av disse? (Teller 3 %)

Svar: Tilleggskalkulasjon etter selvkostmetoden. Divisjonskalkulasjon. Opplysninger om at det bare er ett produkt. (TK/x). Tilleggskalkulasjon etter bidragsmetoden. Opplysninger om hvor stor del av de indirekte kostnadene som er faste. (Evt. variable)

Oppgave 4 (teller 21 %)

- a) Hva kjennetegner et enkeltpersonforetak, og forklar fordeler og ulemper i forhold til aksjeselskapsformen?

SVAR: En person som har skutt inn hele egenkapitalen. I juridisk forstand er det ingen forskjell på eieren av enkeltpersonforetak og virksomheten. (s.51). Fordeler: Lett å starte, ikke revisjonsplikt, du er din egen sjef. Ulemper: Risiko og skatt.

- b) Beskriv kort tre avskrivningsmetoder.

SVAR: Lineær-, saldo-, årssiffer - og variabel avskrivning.

- c) Hvis det er ledig kapasitet, hva sier teorien om hvilke produkter du bør satse på?

SVAR: Alle produkter med positivt dekningsbidrag (pris større enn VEK)

- d) Hvilken pris på varene (eller hvilken kostnadsdekning/resultat) kan en bedrift «leve med» på kort og lang sikt? Begrunn svaret.

SVAR: På kort sikt kan man selge en vare/tjeneste som gir et dekningsbidrag på 0 eller veldig lite. Det kan være aktuelt når man ønsker å ta en posisjon i markedet eller introdusere et nytt produkt/tjeneste. På lang sikt må man ha en pris i tråd med selvkost. Til syvende og sist er man nødt til å dekke både de variable og faste kostnadene for å overleve. Det forutsetter en pris som dekker selvkost.

- e) I pensum snakker vi om grensekostnad og grenseinntekt. Hva er dette? Kan du gi et illustrerende eksempel på begrepene? Hvordan ville du ha regnet ut grensekostnaden?

SVAR: Grensekostnad er den merkostnaden som oppstår gitt at vi produserer en ekstra enhet eller tar med en ekstra kunde. På tilsvarende måte så vil grenseinntekt være den merinntekten som oppstår ved at vi produserer en ekstra enhet eller tar med en ekstra kunde. Vi regner det ut ved å finne differansekostnaden (DK) og deretter differanseenhetskostnaden (DEK) Formelen er DK/x økning. DEK og grensekostnad er det samme. Grenseinntekten regnes ut på samme måten.

- f) Inndeling av kostnader. En metode er å bruke kontoplanen. Kjenner du andre inndelinger?

SVAR: Faste og variable/direkte og indirekte/betalbare og kalkulatoriske.

- g) Tidsavgrensninger. Hvordan ville du ha behandlet henholdsvis beholdninger, forskuddsbetalinger, ubetalte regninger og avskrivninger?

SVAR: Beholdninger er eiendeler (balansen), forskuddsbetalinger er eiendeler (balansen), ubetalte regninger er gjeld (balansen) og avskrivninger er kostnader (resultat).

Oppgave 5 (teller 14 %)

En virksomhet startet opp i januar 2025. Bruttolønnen for januar utgjør kr 700 000. Skattetrekket er på kr 200 000. Kontoene man har til disposisjon i forbindelse med registrering av lønnsbilaget er: 1950 Skattetrekk, 2380 Kassekreditt, 2600 Skattetrekk, 2770 Skyldig arbeidsgiveravgift, 2780 Påløpt arbeidsgiveravgift, 2940 Påløpt ferielønn, 5000 Lønn, 5180 Ferielønn og 5400 Arbeidsgiveravgift.

- a) Gjør de registreringer som følger av lønnsbilaget, når bedriften gjør hva den skal gjøre, herunder sørge for fortløpende registrering av kostnadene etter hvert som de oppstår. Satsene bedriften benytter er 12 % feriepenger og 14,1 % arbeidsgiveravgift. (Teller 10 %)

SVAR:

Beregninger:

a)

Bruttolønn: kr 700 000 (D 5000)

Skattetrekk: " 200 000 (K 2600)

Utbetalt kr 500 000 (K 2380)

Skyldig arbeidsgiveravgift for perioden:

kr 700 000 x 14,1 % = kr 98 700 (D 5400 K 2770).

Påløpne feriepenger: kr 700 000 x 12 % = kr 84 000 (D 5180 K 2940).

Påløpt arbeidsgiveravgift: kr 84 000 x 14,1 % = kr 11 844 (D 5400 K 2780).

Skattetrekk inn på egen bankkonto, kr 200 000 (D 1950 K 2380).

- b) Når lønnskostnadene presenteres i resultatoppstillingen, inkluderes arbeidsgiveravgift og feriepenger. Hvor store var lønnskostnadene i januar beregnet på denne måten, og hva utgjorde utbetalt lønn i januar? (Teller 4 %)

SVAR:

Lønnskostnader totalt i mai: 700 000 + 98 700 + 84 000 + 11 844 = 894 544.

Utbetalt lønn til de ansatte utgjorde kr 500 000.

Oppgave 6 (teller 9 %)

En bedrift hadde anleggsmidler for 10 000 000, omløpsmidler for 4 000 000, langsiktig gjeld på 6 000 000 og kortsiktig gjeld på 2 000 000. Varelageret var på 800 000. Alle tall var per 1.1.2025.

Ordinært resultat før skattekostnad beregnes til 1 100 000 for januar og rentekostnadene vil bli 200 000 i januar 2025.

Totalkapitalen og egenkapitalen beregnes til henholdsvis 17 000 000 og 6 500 000 31.1.2025

Regn ut totalkapitalens og egenkapitalens rentabilitet.

$Rtk = (1\,100\,000 + 200\,000) / ((14\,000\,000 + 17\,000\,000) / 2) \times 100 = 8,39\%$ (Se nedenfor)

$Rek = 1\,100\,000 / ((6\,000\,000 + 6\,500\,000) / 2) = 17,6\%$ (Se nedenfor)

Du skal også regne ut likviditeten og soliditeten per 1.1.2025.

SVAR:

Anleggsmidler 10 000 000

Omløpsmidler 4 000 000

Sum eiendeler 14 000 000

Egenkapital 6 000 000

Langsiktig gjeld 6 000 000

Kortsiktig gjeld 2 000 000

Sum EK og gjeld 14 000 000

Likviditetsgrad I = $4\,000\,000 / 2\,000\,000$ = 2,00

Likviditetsgrad II = $(4\,000\,000 - 800\,000) / 2\,000\,000$ = 1,60

Soliditet = $6\,000\,000 / 14\,000\,000 \times 100$ = 42,86 %

Likviditet er ikke bra nok på lengre sikt, men OK på kort sikt. Klubben er solid.